

V.S.V. - LEEUWARDEN

Dinsdag 23 April a.s.

Openbare Vergadering

in de zaal van P. de Jong,
Lange Marktstraat. Aanvang 8 uur.
Onderwerp: „Wat wil Spartacus?”

Wat ons Opviel

Doet Uw voordeel!
Aan een leeg winkelhuis op het Damrak te Amsterdam lezen we:
„Hier wordt gevestigd het Unilever-Voorlichtings-Instituut”.
Men zegt dat daar inlichtingen zullen worden verstrekt hoe beter zwart gemaakt kan worden.

Dank voor Bekassi-Soerabaja!

Een dagbladbericht meldt:
Aan het ontvangstidner, dat de Nederlandse regering Lord Inverchapel aanbodt, heeft minister Schermerhorn hem en de Britse regering bedankt voor de hulp om koninkrijk verleidend in moeilijke omstandigheden.

De Keizer ging, de Generaals bleven.

Uit Parool van 3-4-46:
„Ik was soldaat”, verklaarde Keitel Woensdag voor het Tribunaal te Neurenberg, „en ik kan zeggen, dat ik soldaat was uit overtuiging. Ik trachtte mijn werk zoo goed mogelijk en onvermoeibaar te verrichten”. Hij herinnerde er aan, dat hij in denzelfden geest gediend had onder den keizer, president Ebert van de Republiek van Weimar, Hindenburg en Hitler.

Die slaafse Duitsers!

Uit Parool van 10-4-46:
Het Noorsche „Kristelig Dagblad”, meldt, dat Duitschers, die in Bergen bij den wederopbouw te werk zijn gesteld, staken. Zij maken aanspraak op loon voor hun arbeid.

Asperantistoj Atento!

Binnen enkele dagen verschijnt het 18de nummer van „Klasbatalo”, uitgave van de „Sovet-komunista frakcio en SAT”. Dit is de eerste aflevering sedert het einde van de Tweede Wereldoorlog. De hoofdinhoud wordt gevormd door een vertaling van het „Inauguraal adres”, waaraan een kleine aankondiging vooraf gaat. In de toekomst zullen wij ook bijdragen publiceren van kameraden en groeperingen in andere landen, want „Klasbatalo” zal het karakter krijgen van een internationaal orgaan.

Wij waken de Esperantisten, lezers van dit blad op, aan de verspreiding van „Klasbatalo” mee te werken, ook en vooral door middel van hun eventuele contacten in het buitenland.

Het correspondentie-adres is:
J. G. Leereveld, Prof. v. Reeslaan 4, Blaricum. Losse nummers zijn te verkrijgen aan dit adres of bij de administratie van „Spartacus”.

INDONESIË

Het Vrije Volk van 19 April meldt in drie regels:

„Bij botsingen in de omgeving van Bataavia zijn 70 extremisten door Nederlandse troepen gedood”.

Het zijn onze broeders, die de Nederlandse bourgeoisie vermoorden laat.
Het zijn „onze jongens”, die zich voor dit beschavingswerk naar Indonesië laten sturen! Intussen kan men op de mooie Veluwe ongestoord parlementeren!

KUNST UIT HET VERLEDEN*„Van Jan van Eijck tot Rubens”*

Om onze positie in de maatschappij steeds beter te leren begrijpen, om daardoor ook onze medestrijders des te beter te kunnen wapenen, is het bestuderen van het heden volstrekt onvoldoende. Wij moeten weten hoe het er tijdens de productiewijzen van vorige eeuwen uitzag, hoe daar de klasse- tegenstellingen lagen en hoe het kwam dat ze niet anders zijn konden. Het lezen van marxistische geschriften kan ons daarbij een heel eind helpen, maar het zien van beelden uit die vroegere tijden is daarvan een noodzakelijke aanvulling. Een schilderijen-zien kost nog altijd minder dan een plaatsje in de bioscoop....

Het beste zou zijn, dat hier een vakman aan het woord kwam, althans iemand, die speciale studie van kunstschilders-producten heeft gemaakt en die deze sociaal-critisch kan bespreken. Van de Spartacus-vrienden heeft zich zo iemand nog niet gemeld, daardoor moeten wij volstaan met een „leke-praatje”. En dat zal dan gaan over de tentoonstelling in het Rijksmuseum te Amsterdam van Jan van Eijck tot Rubens, dus over schilderijen van „Zuid-Nederlandse” meesters.

Om te zien, dat deze schilders inderdaad meesters waren in hun vak, behoeven we geen bijzondere voorlichting. Al dadelijk treffen ons de prachtige kleuren, het is alsof die stukken uit veertien- tot zestien- of zeventienhonderd, pas kortgeleden zijn gepenseeld. Wij zien het leven uit die tijd zo treffend en nauwkeurig uitgebeeld, als alleen de grootste kunstenaars dat verstaan. Kunstenaars in deze zin, dat zij, na vijf en tien jaren of vaak nog langere leertijd, de techniek volkomen beheersten. Deze schilders konden niet maken wat zij wilden. Zij moesten leven van hun beroep en dat was alleen mogelijk door het uitvoeren van opdrachten. Die konden slechts verstrekt worden door de machten, de adel, de kerkvoogden, de grootgrondbezitters en de rijkgeworden handelslieden.

De „edelen” lieten zich voor zichzelf en hun nageslacht portretteren. We behoeven dus bij een hofschilder als Van Dijk niets anders te verwachten dan de trots en de praal van de vorsten, de baronnen en graven, hun vrouwen en kinderen. Krachtige, fiere, zelfbewuste koppen, in prachtige gewaden....

We leren uit de portretten van Memling, die nog geheel in de ban van de katholieke gemeenschapsidee zit, de macht van de kerkvoogden kennen, hun zelfverzekerdheid, hun zijn „in goede doen”. Zij hebben geen mens te vrezen, ze kijken je aan, welbewust van hun onaantastbare „heerlijkheid”. De opkomende, nieuwe klasse is nog niet sterk genoeg om hun oppermacht te betwisten. En Memling, hun schilder, gelooft aan hen, hij ziet niets anders „schoons en verhevens” in de

maatschappij, dat zijn kunstenaarshart zou kunnen ontroeren.
Breughel (de oude) reeds losser van het Kerk-verband, schildert voor de patriërs. Zijn gevoelens van haat en van liefde drukt hij uit in de uitbeelding van de kruisdraging. Hatelijke, hoonlachende sadistenkoppen geeft hij de vervolgers van Christus....

Het is alles direct, precies tot in alle details, oningewikkeld, eenvoudig zoals de absolutistische maatschappij was. Slecht of goed, liefde of haat, vorst of lijfeigene, geen complicaties. Eenzijdig, maar duidelijk, zonder de problemen van latere tijden. Het is licht of donker op die schilderijen. De psychische conflicten van de latere kunstenaar zijn er nog bijna geheel niet. De vormen zijn nog verstijfd, de achtergronden van de schilderijen donker, meest bruin van kleur; zij hebben de zwaarte, de druk, de nog bijna alles-beheersende angst-aanlagende mystieke, duistere macht van het geloof. Er is nog „de moederschoot” der kerk. Ook David Teniers komt daar niet uit, terwijl hij het volksleven uitbeeldt, de vermaak van de handwerkers en kleine boeren.

Wij leren uit alle tentoongestelde schilderijen hoe oppermachtig een heersende klasse is, in haar hoogste bloei; we zien hoe 'n verbluffend knap artist als Rubens,

Schilderijen zien

zelfs de omringende natuur het aanzien geeft van de hoge heren en vrouwen op de jacht; en we denken er aan dat die zelfde „onaantastbaren” het veld hebben moeten ruimen, de koppen op de schavotten hebben verloren, of als kerkdienaars, als officieren, de „onderhorigen” van de burgerij zijn geworden.

En hoe er, mede-veranderd met de veranderingen in het productie-proces een andere schilderkunst ontstond, gecompliceerder en vrijer tegelijk; 'n kunst, die de mensen weergaf met nieuwe eigenschappen, die ons de strijdende, denkende, zich ontplooiende burgermaatschappij toonde.

We hebben onze geest verrijkt op 'n andere wijze dan de „schoonheidszoekers”, de geleerden en vaklieden, de antiquairs en veilingdirecties, die deze tentoonstelling bezochten. Voor ons doel is deze verzameling niet aangelegd, maar we hebben het toch bereikt: ons maatschappelijk inzicht is vergroot tijdens het kijken en ge-nieten, het in ons laten bezinken van die waarlijk grootse manifestaties van de verleeden tijd.

We vragen ons af, of dat met geestverwanten niet groepsgewijs zou kunnen, en met 'n betere toelichting dan wij hier konden geven.

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJJEERD WOUDESTRA
Voorl. adres: Beunstrat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie Trouwingstraat 811
Postgros 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlamm” - Amsterdam

**MEIDAG - STRIJDDAG
VAN DE ARBEIDERSKLASSE**

1 Mei. Een dag als alle andere dagen van het jaar. Een trieste dag van oorlogsdreiging, van uitbuiting, van internationaal diplomaten spel. Een dag van inspannend werk en gezinszorgen voor arbeiders en arbeidsters. Heeft de Meidag voor het proletariaat van nu nog wel enige betekenis? Moeten we vasthouden aan een traditie en voor de 56ste maal het Meifest vieren?

Hoe anders waren de verhoudingen, toen tot het organiseren van de internationale arbeidersfeestdag werd besloten. De Meidag is een conventionele gebeurtenis geworden voor grote organisaties als de sociaal-democratie en het stalinisme. We denken aan vlaggenparades in lange, goedgeoede, door politie verzorgde stoeten en een bloem op je borst.
De Meidag is zelfs de officiële nationale feestdag geweest van Hitler-Duitsland. En och... vandaag of morgen zal zoets ook gebeuren in de wat men noemt „democratische” landen.
Wat moeten de arbeiders van nu met een Meidag?, die toen ze voor het eerst werd gehouden, plaats vond onder de leuze: „De wettelijk vastgestelde achturedag”. Is dat niet volkomen uit de tijd?

Het nagaan of de arbeidersbeweging niet verstrikt raakt in versleten conventies en gebruiken is nodig.
Maar de strijd der arbeiders is niet een voortdurende strijd van losse op zich zelf staande gebeurtenissen. In een klassenstrijd van tientallen jaren krijgen de gebeurtenissen hun plaats in het raam van de ontwikkeling van het kapitalisme zelf. Daardoor veranderen ongetwijfeld vaak de strijdvormen en de strijdzettingen. Toch kent ook de arbeidersbeweging in haar geschiedenis onvergetelijke hoofdstukken, hoogtepunten van massa-actie, ogenblikken die een laaiend licht werpen op de strijdpositie en de doeleinden, en die dus ervaringen verschaffen, die ons weg en doel helderder voor ogen stellen. Denken we b.v. aan de Commune van Parijs en aan de Russische revolutie.
Het herdenken, het inderdaad Herdenken daarvan, behoeft geen conventie, geen

gewoonte zonder meer te worden, maar het kan tevens een middel zijn, tot het winnen aan inzicht en het bevorderen van de strijd.

Zo heeft ook het kennen van de 1-Meidagen uit het verleden waarde voor de arbeidersbeweging.

Maar niet alleen in de geschiedenis ligt haar waarde. De strijd om het socialisme is een onvermijdelijk maatschappelijk proces. En zoveel heeft de bezittende klasse in alle landen daar toch wel van begrepen, dat zij voortdurend en overal gereed staat warring in het internationale arbeidersleger te stichten. Aanvankelijk heeft zij overal de demonstrende arbeiders uiteen laten ranselen door opgehitste en onbewuste arbeiders, gesteund door politie en leger. Maar zij doet het, naar gelang van de tijdsomstandigheden, op verschillende wijze. Ook het misbruiken van woorden en begrippen, zoals „Socialisme”, het daaraan toevoegen van „nationaal” of „personalistisch”, gebeurt niet zonder reden. Het ontroven van liederen, het omvormen van feestdagen, hetgeen aanvankelijk in dit verband wilde zeggen strijddagen, als de 1-Meidag, tot vriendelijke „volkse” en „nationale” dagen, maken daarvan evenzeer deel uit, als het inschakelen in haar organisme van grote delen van wat men eens kon noemen arbeidersbeweging.

Het gaat daarom niet op, om zonder meer steeds het veld te ruimen. In tegendeel, het gaat er om, het aan de klases eigene te beschermen en zuiver te houden.

De eerste betogingen op 1-Mei mogen wel is waar hebben plaats gehad voor doeleinden, die nu (wanneer we de gehele kapitalistische ontwikkeling niet overzien) niet meer tot ons spreken, de strijdende arbeiders hebben in hun begrip van de eerste Mei, steeds behouden elementen van klassebewustzijn, die nu nog, ja juist nu, van de aller grootste waarde zijn. Het belangrijkste daarvan is de gedachte van de internationale solidariteit van het proletariaat.

Het internationale arbeiderscongres van

1889 te Parijs besloot op voorstel van den mijnwerker Dormon dat op 1 Mei 1890 de arbeiders van alle steden van Europa en Amerika in het openbaar zouden optreden ten gunste van een normale arbeidsdag van acht uren.

Dat dit doel op de voorgrond werd geschoven was onder de toenmalige verhoudingen volkomen verklaarbaar. De nog zwakke opkomende arbeidersbeweging kon moeilijk andere, principiële en meer op het einddoel gerichte parolen stellen. De eis van verkorting van de arbeidstijd moest gaan leven in de ongebreideld uitgebouwde massa, temeer omdat zij geheel paste in het tijdvak van opkomend burgerlijk parlementarisme, waaraan toen de arbeidersklasse zich niet kon onttrekken. Maar wat op de voorgrond stond, de internationale verbondenheid van de arbeiders in de klassenstrijd, werd in de volgende congressen o.a. te Brussel in 1891 bevestigd.

Toen werd verklaard, „dat de eerste Mei de gemeenschappelijke demonstratiedag der arbeiders van alle landen zou zijn, op welke dag de arbeiders de gemeenschappelijkheid van hun eisen en hun aller solidariteit aan de wereld zouden verkondigen”.

De gedachte van de algemeene werkstaking werd bovendien zij het enigszins verscholen, uitgesproken door de verklaring:

„de sociaal-democratie van ieder land heeft de plicht naar de tot stand koming van de arbeidsrust op de eerste Mei te streven en elke poging te ondersteunen, die op enkele plaatsen en door enkele organisaties in die richting aangewend wordt.”

Het is dan ook geen wonder, dat Engels toen hij op 1 Mei 1890 een voorwoord voor een nieuwe druk van het Kommunistisch manifest-document dat eindigt met de beroemd geworden woorden: Proletariërs aller landen, verenigt U!, schreef, daaraan het volgende toevoegde.

„Heden, nu ik deze regels schrijf houdt het Europeese en het Ameri-

UIT DE INHOUD

METAALBEWERKERS-STAKING
MILLIARDEN-NOTA
OP DE HOGE VELUWE
IRAN EN SPANJE
CHARLIE CHAPLIN
OVER DE PARTIJ

kaanse proletariaat wapenschouwer over zijn voor de eerste maal gemobiliseerde strijkrachten, gemobiliseerd als een leger, onder één vlag, en voor één doel: de reeds door het congres der internationale te Genève in 1866 en weer door het Parijse arbeiderscongres van 1889 uitgeroepen, wettelijk vast te stellen, normalen arbeidsdag van acht uren. En het schouwspel van de dag van heden zal de kapitalisten en grondbezitters van alle landen de ogen er voor openen, dat thans de proletariërs van alle landen werkelijk verenigd zijn.

Stond Marx nog maar naast mij, om dit met eigen ogen te zien".

De betekenis van die demonstratie op 1 Mei werd voor het eerst overal in 1891 gevoeld. Zij bracht, ondanks haar nog betrekkelijk geringe omvang, door het neerleggen van de arbeid grote ontstentissen in alle kringen van de bezittende klasse.

Voor de revolutionaire arbeiders is de Meidag steeds gebleven een dag van verzet, een dag van klassenstrijd, een dag van internationale saamhorigheid.

Zo was het in Rusland onder het Czarisme, wanneer de arbeiders de bedrijven verlieten en, ondanks kozakken, de rode vlag over de straten voerden.

Zo was het in 1916, toen in het derde oor-

logsjaar de kleine groep Duitse revolutionairen rond Karl Liebknecht in staat bleek, tienduizenden Berlijnse arbeiders op de straten te brengen, om te getuigen van hun trouw aan het internationalisme. Zo hebben Parijs en Brussel, Hamburg en New York en talrijke andere steden, ieder op hun tijd, hun aandeel bijgedragen en getuigen, in honderden kleinere steden en dorpen over de gehele wereld, strijdare arbeiders onder vaak zeer moeilijke omstandigheden voor de internationale klassenstrijd.

Dat is een stuk geschiedenis van arbeidersbeweging en Meidag, ondanks het feit, dat later het reformisme poogde van deze dag een gemoedelijk kleurige, bloemetjes-festijn te maken.

„Want zij doden de geest niet, broeders." Op de eerste Mei van 1946 schijnt ons veel van de waarde van deze strijd dag verloren te zijn geraakt.

Oude strijdvormen en organisaties bewijzen dagelijks hun ongeschiktheid voor de verdere strijd. Hopeloos verscheurd en geslagen lijkt de klasse. De nieuwe strijdvormen onder het staatskapitalisme staan het proletariaat nog niet duidelijk voor de geest. Alle ervaringen schieten blijkbaar nog tekort. Maar de strijd is er niettemin. Want de bezittende klasse slaat toe. De strijd is er, ook van de zijde der arbeiders, al vindt zij, vooral in deze landen,

nog slechts partieel en incidenteel plaats. Over de gehele wereld, zoeken de arbeiders naar nieuwe strijdmiddelen en ze zullen ze vinden door de ervaringen die ze beleven. Honderden arbeiders vandaag hier, duizenden morgen daar, miljoenen straks overal.

Ook in dit land komen de spontane stakingen en nieuwe strijdvormen voor. De textielarbeiders en de mijnwerkers, de D.U.W.-arbeiders en de havenwerkers, de metaalbewerkers en de bouwvakarbeiders, de chauffeurs en de zeelieden. Nog zonder onderling verband, maar dat zal worden geleerd.

En eens zullen we het weer meemaken, dat op 1 Mei in verschillende bedrijven, waar strijd wordt gevoerd, de uitgebuiten zich bewust worden van hun gemeenschappelijke posities en belangen, hun gemeenschappelijke taken.

Op zo'n dag zal de eerste Mei weer worden een hoogtepunt in de klasseacties, een bijdrage tot vergroting van het klassenbewustzijn, een middel om geslotener, duurzamer en bewuster de strijd om de macht voort te zetten.

En daarom, ook al moet het nu geschieden op bescheiden wijze, hebben de revolutionaire arbeiders er behoefte aan, op de eerste Meidag bijeen te komen en te getuigen, voor klassenstrijd en internationalisme.

Strijd in de Metaalindustrie

Het Handelsblad van 24 April bevatte 'n berichtje dat de staking bij de N.D.S.M. was opgeheven. Wij stelden ons Donderdagmorgen met het stakingscomité in verbinding en men deelde ons mede dat genoemd bericht geheel uit de lucht gegrepen was.

„Nooit meer in tarief" is de kreet, die gaat van mond tot mond en als aansporing dient. „Nooit meer in tarief" sprak, neen schreeuwde een arbeider op een gezamenlijke personeelsvergadering van de Nederlandse Scheepbouw en Nederlandse Dok Maatschappij in de Diamantbeurs te Amsterdam. De vuisten waren gebald en gespannen als voor een gevecht, riep hij uit: „Lassers met laagkanker, klinkers met t.b.c., andere kameraden zenuwziek. Dit alleen door tarief. Daarom, weg met tarief!"

Het rommelt in de bedrijven rondom het IJ. Twee ervan zijn reeds in staking gegaan, en de kreet „Nooit meer in tarief" galmt voort, en vindt weerklang. Alle aandacht is gericht op de ruim 3000 stakers die hun eenheid hebben gevonden in de strijd tegen het gehate tarief-systeem. Onderling gearbarrewar en verdeeldheid heeft plaats gemaakt voor solidariteit. Gedurende enige tijd hebben arbeiders daar, die meer tarief ontvingen dan hun kameraden, dit niet geaccepteerd. Zij hebben daarmee tot uitdrukking gebracht, dat zij de tactiek der directies, splitsing te brengen onder de arbeiders, hebben

doorzien. Dit is een mentaliteit die het beste belooft voor de komende strijd.

De Nederlandse Scheepbouw Maatschappij en de Nederlandse Dok Maatschappij zijn enige maanden geleden gefuseerd. Bij de ene werd op het moment der fusie nog in tarief gewerkt. Bij de andere niet, maar daar werd een vaste toeslag van 20% op het loon gelegd. Bij de Nederlandse Scheepbouw Maatschappij waren tarieven van oorspronkelijk 40—50%, doch die werden langzamerhand omlaaggeschroefd. Tijdens de fusie werd door de arbeiders geëist, dat het tarief bij de verenigde bedrijven zou verdwijnen en plaats maken voor een vaste toeslag op het loon van 30%. De onderhandelingen hierover dateren reeds van begin Februari 1946.

De directie weigerde dit. Zij wenste het tariefsysteem te laten bestaan en stelde voor, dat de tarieven voor één bepaalde groep zouden worden vastgesteld en dat elke arbeider van deze groep het gemiddelde tarief zou ontvangen. Hierop vlogen de arbeiders echter niet in. Zij wisten, wat dat betekende. Inplaats van de baas, die tot harder werken zou aansporen, zou praktisch een van hen, de leiding van een karwei ter hand moeten nemen en tot voortdurend harder werken moeten aanzetten. De arbeiders zouden elkaar onderling op de handen kijken en elkaar opdrijven. De bedoeling van de directie, hen

tegen elkaar op te zetten mislukte. Intussen werd van de zijde der arbeiders vergeefs naar een oplossing gezocht. Daarop besloten zij tot een gezamenlijke vergadering op 13 Maart. De verschillende vakorganisaties waren uitgenodigd; alleen de E.V.C. verscheen. De arbeiders deden ook in deze vergadering op de afwezige vakbonden nog een beroep te bemiddelen en een staking te voorkomen. Alleen de E.V.C. echter deed pogingen hiertoe. Er werden brieven gestuurd aan de directie, maar deze werden niet beantwoord. Hooghartig zwegen de zelfverzekerde metaalbronnen.

Intussen was er nogmaals een bespreking tussen de kern van de arbeiders die bij de N.D.S.M. werkten en de directie. Het voorstel van de kern, gedurende 2 maanden een proeftijd in te stellen, met 30% toeslag op het loon, werd afgewezen. Weer wachten de werkers een volle maand. Pas op 13 April werd de vergadering gehouden in de Beurs voor de Diamanhandel te Amsterdam, waar we in 't begin over spraken. Daar werd, het wachten moede, door 90% van de aanwezigen tot staking besloten, indien op 16 April, kwart voor vijf het bemiddelingsvoorstel van de kern niet zou zijn aanvaard. Op dit tijdstip werd geen antwoord ontvangen en de staking brak uit.

De pogingen om de staking te verhinderen, indien de wensen der arbeiders niet zouden worden ingewilligd, waren niet alleen van de zijde der directie gekomen. Zij was hierin ondersteund door de samenwerkende vakbonden, de z.g. Bedrijfs-

unie. In een personeelsvergadering, voor alle modern confessioneel georganiseerde arbeiders uit dit bedrijf was advies gegeven, niet tot staking over te gaan. Dit hadden de aanwezige arbeiders met verontwaardiging afgewezen. De vergadering verliep stormachtig. Zij scholden de achter de tafel zittende besturen voor „verraders" uit. De arbeiders-eenheid was niet te breken.

Deze staking is geen gewoon loonconflict. Het gaat hier om wel of niet werken in accoord. Dit maakt deze actie veel belangrijker dan een gewone loonstaking is. Weliswaar hebben alle arbeiders belang bij hogere lonen, maar in verschillende beroepen zijn verschillende loonnormen, daardoor is een actie, die allen tot één doel verbindt, soms moeilijk. In tarief wordt echter door velen in vele beroepen gewerkt. Hierin vinden de arbeiders dus een aanknopingspunt een machtige eenheid te vormen. Zij allen willen van het moordend tariefsysteem af. Dit blijkt nog niet uit daadwerkelijke solidariteit, door het overnemen van de staking. Maar het conflict is nog in haar begin stadium en dus kan het voorbeeld der arbeiders aan de oevers van het IJ altijd nog gevolgd worden. Deze staking is in elk geval met veel sympathie in de andere bedrijven begroet. Er wordt niet alleen druk over gesproken en aangespoord de strijd actief te ondersteunen, maar overal worden nu reeds steunacties georganiseerd. Bij Werkspoor zal naar alle waarschijnlijkheid 10 tot 20%

van het weekloon voor de stakers beschikbaar worden gesteld.

De arbeiders van de N.D.S.M. hebben een grote verantwoordelijkheid. Niet door het feit, dat zij staken — aan de praatjes van de burgerij behoeven zij zich niet te storen. De grote verantwoordelijkheid ligt hierin, dat zij de staking die zij zijn begonnen, ook moeten winnen. Dat wil zeggen, dat zij vastberaden de werkers uit de andere fabrieken moeten opwekken, hun strijd te ondersteunen door de staking over te nemen. Hier is de gelegenheid voor de arbeiders van de N.D.S.M. op het belang van hun strijd voor alle arbeiders uit de metaal-industrie en ook ver daarbuiten te wijzen.

De werkers moeten er op rekenen, dat deze strijd een harde strijd zal worden. Want hier staat veel op het spel. Het gaat hier, om de ondernemersklasse het machtige wapen van het verdeeldheid zaaien door middel van het tariefstelsel uit de handen te slaan. Daarom kan de grootste inspanning van de arbeiders nooit te groot zijn.

Op alle mogelijke wijzen, door middel van het sturen van delegaties naar de poorten der fabrieken, het houden van openbare vergaderingen, demonstraties, het betrekken van de vrouwen in de strijd, het regelmatig uitgeven van een stakingskrant, enz. enz. moeten zij de strijdgeest, die hen bezielt op hun klassen-ogenoten overdragen. Dan pas, en niet eerder, is succes verzekerd.

Op de Hoge Veluwe

Van de besprekingen op de Hoge Veluwe is nog weinig bekend. Aan de Tweede Kamer zijn door de regering enige vertrouwelijke mededelingen verstrekt. Feitelijke weten we niet méér, dan dat in Gelderland vertegenwoordigers van de Nederlandse en Indonesische regering, oorspronkelijk in gezelschap van Clark Kerr, met elkaar van gedachten hebben gewisseld. Inmiddels heeft nog contact bestaan tussen de Nederlandse en de Britse regering.

Met de bespreking op de Veluwe heeft het nationalistische Indonesië, na uitschakeling en gevangenneming der „extremistische elementen", het terrein van het gevecht verlaten en dat der onderhandeling betreden. Minister Schermerhorn heeft na de conferentie in Londen verklaard, dat de voorstellen der Indonesische leiders in Batavia, de Nederlandse voorstellen dicht raakten. Toch waren deze laatste door Sjahrir en de zijnen verworpen. Hun tegenvoorstellen waren voor de Nederlandse

regering onaanvaardbaar. Volgens verklaringen van Sjarifoedin (een der medewerkers van Sjahrir) stellen de Indonesische leiders voor het voortzetten der onderhandelingen, de voorwaarde van een tijdelijke status van Indonesië. Om deze kwestie aan de orde te stellen, vloog van Mook, vergezeld van Indonesische ministers, naar Nederland. De discussies op de Hoge Veluwe zullen pas de aanloop vormen — aldus Sjahrir — tot een voorlopig accoord, waar een definitieve overeenkomst op kan volgen.

De Indonesische leiders eisen van de Nederlandse regering „volledige onafhankelijkheid". Uit de besprekingen, waarbij ook Clark Kerr aanwezig was en uit de latere conferenties in Londen, blijkt echter opnieuw, dat in feite Nederland zelf geen onafhankelijke staat meer is, maar t.a.v. het koloniale vraagstuk in het bijzonder, in het kielzog vaart van de Engelse imperialistische politiek. Daarbij komt echter nog, dat de Nederlandse bourgeoisie voor haar eigen opbouw in zeer sterke mate afhankelijk is van het Amerikaanse kapitaal. Amerika heeft dus niet alleen belang bij de politiek, die Nederland voert in Europa, maar ook in Indonesië. En ter behartiging van de Amerikaanse belangen aldaar is op de conferentie in Batavia ook een vertegenwoordiger

Zendt postwissel of gireer voor:

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht", 90 cent.

1e deel „De Arbeidersraden", f. 1.25.

Verdwenen Jeugd

Ze trokken voorbij, schijnbaar als vroeger, de blauw-geel uitgedoste jongeren, naar de Pans-vingering. Honderden en honderden. We zagen er één zwarte krullebol bij. De Joodse jeugd is verdwenen, uitgeroeid.

De jeugd marcheert, er ontbreekt iets, iets wezenlijks. Ze is het zich niet bewust. Eens zal ze weten dat de uitmoording van dit integrerende deel van haar, het gevolg is niet van beestmensen alleen, maar van de kapitalistische maatschappij, en zal ze vechten, des te verbeten, met de herinnering aan de Joodse makers, die het leven hartstochtelijk leefden voor henzelf en.. voor anderen.

geweest van de Amerikaanse regering. Het was de consul-generaal Walter Foote, een uiterst actief zakenman, die — zo schrijft Indonesia van 30 Maart 1946 — blijkbaar in een ommezien zijn interneringslethargie te boven, naar Amerika vloog en ongetwijfeld van de nodige volmachten voorzien, weer in Batavia was, voordat anderen er aan dachten zich nog maar ter plaatse te oriënteren.

Bij dit spel van internationale kapitaalsmachten proberen de Indonesische leiders „volledige zelfstandigheid" te verkrijgen. Afdwingen door middel van strijd is nooit mogelijk geweest en zal dit in de toekomst zeker niet zijn. Daarvoor hebben de grote staten zich na de oorlog te snel hersteld. Hoogstens kunnen de Indonesische leiders met toestemming van de grote machten, voor Indonesië een status verkrijgen, die in overeenstemming is met de belangen van het internationale kapitaal. Dat dit, naast meer politieke vrijheid dan vroeger, gepaard kan gaan met meer economische zelfstandigheid is niet uitgesloten. Maar alle economische en politieke activiteit der Indonesische leidende kringen moet in overeenstemming kunnen worden gebracht met de investeringspolitiek van de grote machten in Indonesië. Als vroeger Indonesië een suikerpot was, waaruit zoveel mogelijk moest worden „gesnoept", in de toekomst zal dit nog veel meer het geval zijn. Doordat dit uitgestrekte gebied dus het begerlijk uitbuitingsobject is van verschillende machten, hebben deze alle bij de besprekingen betreffende de politieke status van deze eilandenreeks het grootste belang.

Daarnaast spelen nog allerlei schijnbaar direct politieke overwegingen een rol. We wijzen o.a. op de politieke toestand in India, de Britse kolonie. Dat men in Engeland geen geweldadige „bevrijding" wil, is te „begrijpen". Dit zou voor de onderhandelingen die op het moment gevoerd worden tussen de Engelse missie van drie en de Congresspartij niet zeer gunstig zijn. Attlee zei in het Lagerhuis op 15 Maart, dat, wanneer India haar onafhankelijkheid verkiest, het naar zijn mening het recht heeft dit te doen. „Het

is aan ons het te helpen de overgang zo goed en gemakkelijk mogelijk te maken".

De tactiek, die de Engels bourgeoisie gebruikt in de onderhandelingen met de nationalistische beweging is ongeveer dezelfde als de Nederlandse. Dit komt dus neer op het tegengaan van scherprijperspolitiek en geen gevechten uitlokken, maar de bevolkingen de illusie geven, „vrij” te zijn van het Engelse bewind. Dit was vroeger Engels koloniale politiek in het algemeen. Een uitzondering hierop vormde Brits-Indië. De grote bewegingen, die in dit land ontstonden, brachten echter de Engelse belangen in gevaar. Daarom moest in de politieke verhouding verandering komen, desnoods door politieke onafhankelijkheid. „Door verdragen als die welke reeds van kracht zijn tussen Engeland en Egypte, Irak en Transjordanië, — aldus citeert Indonesië uit een niet nader genoemde bron — zouden Englands strategische en economische belangen in India wezenlijk intact gehouden worden, zelfs indien India de voorkeur zou geven aan volledige politieke onafhankelijkheid”.

Binnen dit raam moet de Engelse politiek begrepen worden. Indonesië ligt in de economische en strategische frontlijn van het Engelse imperium en dit is de reden, waarom de Nederlandse regering naar Londen moet komen.

Men zou kunnen vragen, wie aan de andere kant van de frontlijn staat. Zou het Rusland of Amerika zijn? Of beide landen? In het Noorden van dit grote gebied zou Rusland zeker een gevaar kunnen vormen. En over de concurrentie van Amerika behoeven we hier niet te spreken. Toch behoeft de Engelse politiek nog niet direct tegen een van beide of beide tegelijk gericht te zijn. Engeland heeft in dit stadium van haar bestaan een reeks van staten nodig, waarmee zij op allerlei wijzen verbonden is en waarmee het — geïsoleerd als het ligt in de Noordzee — een grote macht kan vormen. Vandaar zijn bezorgdheid over de binnenlandse politiek in al die gebieden, die niet tot zijn directe machtssfeer behoren.

Op de Hoge Veluwe wordt „hoge” politiek gevoerd. Er wordt wel over allerlei staatkundige en interne economische betrekkingen gesproken, maar zodra de besprekingen dit terrein maar even verlaten — en dat doen ze direct, want Indonesië kan alleen bestaan als internationaal handelscentrum — moet ruggespraak gehouden worden met de Engelse regering. Deze verwikkelingen van internationale verbanden is de Indonesische intelligentia bekend. Maar daarin ligt juist haar kracht. Uit de tegenstrijdigheid van belangen probeert zij zoveel mogelijk voordelen te halen. Het zijn echter voordelen, die haar steeds meer van de „volledige zelfstandigheid” wegvoert en op de duur in de armen werpt van een imperialistische macht.

Chaplin op z'n best

'n Samenvoeging van vijf oude films, waaronder Charlie als vagebond en als politie-agent, het is één grote, kostelijke satyre op de burgerlijke samenleving. Er is geen tweede zo veelzijdige filmacteur, er is geen andere die met zulke eenvoudige middelen dadelijk tot je hart spreekt. Men lacht, soms brult men zelfs om de dorkomische situaties waarin Charlie geraakt, en waar hij altijd weer weet uit te komen. Maar het mooiste toch zijn die gedeelten, waarom men moet glimlachen. De manier waarop hij zijn wijfelen uitdrukt, of hij zich wel zal aanmelden voor het politie-corps, hij, die geen ander baantje vinden kan en toch ook moet eten. De wijze waarop hij, als door de politie achtervolgde vagebond en in 'n deftig gezelschap optredend als „graaf”, die deftigheid in de maling neemt. Hoe hij, steeds weer, de mens laat zien, ontdaan van zijn uiterlijke franje, niettemin volkomen gevangen in de ban van de sociale omstandigheden. 'n Heviger smart dan Charlie ons toont, slechts door 'n blik en 'n buiging van het hoofd, als hij de pasgewonnen geliefde weer verliest, kan niemand uitbeelden. Geen intensere vreugde ook bij 'n onverwacht wederzien. Charlie Chaplin bespeelt de primitiefste snaren van het menselijk gemoed. Hij

Iran en Spanje

In vorige artikelen over datgene wat zich rond de U.N.O. afspeelde hebben wij steeds geprobeerd door het diplomaten-spel heen, de werkelijke ondergrond van het gebeuren te zien. Vaak gaan achter schijnbare concessies, nederlagen en onverschilligheid, in feite een hele of halve overwinning schuil en men kan de werkelijke uitkomsten dus niet leren kennen uit de wijze, waarop een conflict in het openbaar wordt afgedaan. De kunst der diplomaten is niet alleen om achter woorden de werkelijke bedoelingen te verbergen, maar vaak evenzeer om de resultaten van een bepaalde activiteit te camoufleren. In die vorige artikelen wijdden wij vooral aandacht aan het strategische streven van Rusland maar machtsuitbreiding zowel in de richting van de Perzische golf, als naar en in de Middellandse zee. Wij spraken toen van „strategie”, maar die gaat natuurlijk steeds hand in hand met streven naar economische macht. Wanneer we respectievelijk van strategie en van economie spreken, dan gaat het feitelijk nooit om iets anders dan dezelfde zaak, macht, imperialisme, en dan willen we alleen maar aangeven dat we van diezelfde zaak een speciale kant belichten. Zo zullen we in dit artikel wat meer aandacht vragen voor de economische zijde.

Ondertussen is de diplomatie in de Veiligheidsraad zo ver gevorderd, dat zowel de zaak van Iran als die van Franco-Spanje op een dood-spoor zijn gelopen. Hoe zal de oplossing zijn?

brenkt het gecompliceerde leven terug tot een paar hoofdzaken: voedsel, liefde, vriendschap, huichelarij van de bezittenden en hun dominé's, onmeedogende vervolging van de niet-bezitter. Ze zijn ons lief deze menselijkste aller menselijke afbeeldingen. Het leven passeert ons, neen, grijpt ons aan, in z'n allergeeften vormen.

Charlie nadert met andere landverhuizers de nieuwe wereld. Reeds zien zij, en hun hart poelt, het Vrijheidsbeeld, symbool van het „democratisch” Amerika. En dan worden zij behandeld als vee, erger nog... Het schijnt alles gecharcheerd, schromelijk overdreven; het is het niet, maar, ontdaan van alle klatergoud, van alle conventies, laat Chaplin ons het werkelijke wezen van de mens en de „orde zien...

De vreugde van deze Charlie is onze vreugde, zijn smart onze smart. Hij doet ons dieper haten alle sociale wantoestanden, meer liefhebben de arme duivels. De meeste bioscoopbezoekers worden door hem zulke arme duivels... zolang de vertoning duurt. Maar ook dit is al veel! Wij wensen deze film: „Charlie Chaplin's festival”, die wij in de Corso te Amsterdam hebben gezien, in geheel Nederland volle zalen toe.

ligheidsraad zo ver gevorderd, dat zowel de zaak van Iran als die van Franco-Spanje op een dood-spoor zijn gelopen. Hoe zal de oplossing zijn?

De Iraanse regering heeft zijn klacht tegen Rusland ingetrokken. De omstandigheid dat Rusland nog altijd troepen in Iran heeft staan en dat de vroegere regering, die het geschil bij de U.N.O. ahangig maakte, plaats maakte voor een pro-Russische, mag daarbij niet uit het oog worden verloren. Gromyko, de Russische vertegenwoordiger, verlangt nu dat het punt van de agenda wordt afgevoerd. Amerika, Engeland en Nederland weigeren dit. Het Spaanse geval: De vertegenwoordiger van het „vrije”, in de Russische zone liggende Polen, heeft een resolutie ingediend, die alle leden van de Verenigde Volkeren oproept om de betrekkingen met Franco-Spanje te verbreken. Amerika, Engeland en Nederland zijn daar tegen. Zij willen zich beperken tot het uitoefenen van diplomatieke druk op het Franco-regiem en zien in Franco geen gevaar voor de vrede. Kunnen de rivalen in de Veiligheidsraad nu niet eens stuivertje wisselen? De één zou wat kunnen toegeven op het punt van Iran, de andere t.a.v. Spanje. Het zijn toch allen afgevaardigden van Vredelievende Volkeren? Zo zou de eenvoudige man van de straat kunnen praten. Maar het is immers alles diplomatiek spel.

Het gaat er niet om „de vrede te winnen”. Het gaat er om de economische en strategische oorlog tegen elkaar te winnen. Het gaat niet om de bevrijding van Iran, noch om die van de Spaanse arbeiders en democraten.

Het gaat om de strategische posten en de economische belangen der vergaderde machtige klieken.

Het gaat om het openen of gesloten houden van de wegen die Rusland toegang tot de grote oceanen kunnen verschaffen. Het gaat om de olie van Iran. Om de ertsen en de exploitatie van Spanje. Het gaat om de beheersing van Europa, Azië, ja, van de gehele wereld. Ieder der partijen poogt tijdens het vergaderen van de Veiligheidsraad, buiten haar om, in het werkelijke leven zijn macht te vergroten. In de Veiligheidsraad probeert men elkaar kunstmatige beletselen voor te leggen, maar geen van de uitgekookte heren trapt, hetzij bij uitzondering, in een klem.

IRAN.

De Iraanse bodem is doordrenkt van petroleum. Vermoedelijk behoort het land tot de olie-rijkste gebieden der wereld. Reeds jarenlang wordt om de beheersing van Klein- en Midden-Azië een felle strijd gevoerd, tussen de verschillende imperialistische groepen. Een Iraanse regering onder Russische invloed betekent een voorsprong van Rusland, mogelijk straks tegenwerking van Amerikaanse en Engelse oliebelangen. Daarin kan niet worden berust. De socialistische minister Bevin heeft in het Engelse Lagerhuis verklaard, dat de regering er geen bezwaar tegen maakt dat „Rusland schikkingen treft” om olie uit Noord Iran (let wel Noord-Iran) te krijgen. Het mag evenwel niet onder druk geschieden. Hij verklaarde voorts „dat de Engelse regering verlangend is met de Iraanse regering in verder contact te treden”, maar eerst moeten de Russische troepen weg zijn. Het is volkomen duidelijk dat onder de motieven van de vrijheid voor Azerbeidsjan en de onafhankelijkheid van Iran, de nieuwe verdeling van Iran in invloedssferen aan de orde komt. En daarover beslist minder de U.N.O. dan de macht der elkaar wederstrevende imperialisten.

SPANJE.

Ook de kwestie van Spanje wordt niet uit de weg geruimd door een eenvoudig compromis in de Veiligheidsraad. Eerst moeten de Amerikaanse en Engelse belangen worden veiliggesteld, alvorens Franco, die ondanks alle grootspraak een willig instrument is, kan verdwijnen. De Russische aspiraties gaan tenminste tot aan de Atlantische Oceaan. Al het mogelijke om de anderen doen Rusland daarin te bemmeren. Spanje dat de Middellandse zee, behoudens de nauwe straat van Gibraltar, afsluit van die Oceaan, is dus voor beide van de allergrootste betekenis. Het verdwijnen van het Franco-bewind opent de mogelijkheid van een Spaanse Volksfrontpolitiek onder invloed van de

aan Rusland getrouwe Stalinisten. Het spreekt vanzelf dat dit voor de één even aantrekkelijk, als voor de ander verwerpelijk is. Dit wordt te duidelijker wanneer we constateren dat Franco met Amerika en Engeland pacteert. Ook deze beide machten gooien geen oude schoenen weg, alvorens ze een paar stevige nieuwe hebben.

Dáarin hebben de tegenstanders van Rusland gelijk, Franco is niet het werkelijke gevaar voor de wereldvrede. Het gevaar voor de vrede is, maar dat zeggen de heren niet, de strijd om de beheersing van Spanje zelf.

En zoals de Iraanse regering momenteel onder druk staat van Rusland, zo staat Franco onder druk en bewaking, ja, in dienst van Amerika en bijkomstig van Engeland.

Mogelijk zal het Franco-regiem eens door hen worden prijsgegeven, maar die prijs-gave zal dan geen nederlaag of concessie behoeven te zijn. Het zal niet gebeuren, dan nadat zo ver mogelijk waarborgen zijn genomen, dat het dan komende bewind, hetzij republiek of koninkrijk onder Don Juan, de Westerse kapitaalbelangen zal in acht nemen.

De eerste grondlagen zijn daarvoor reeds gelegd. De Verenigde Staten bezitten in Spanje onder meer de navolgende havens en vliegvelden:

1e. Het vliegveld Barajaz in de onmiddellijke nabijheid van Madrid en dat zich uitbreidt over 40 vierkante kilometers. De Amerikanen zijn daar de absolute meesters en de Spaanse politie bezit geen bevoegdheid om er in te grijpen.

Aan de arbeiders een dubbel loon betaalde, hebben de Amerikanen in een recordtijd geweldige startbanen aangelegd. Er zijn hotels en grote gebouwencomplexen verzezen.

2. Het vliegveld en de haven van Vigo. De laatste zo groot, dat het gehele Atlantische eskader van Amerika daar het anker kan uitwerpen.

3e. Het vliegveld en de haven van Cadix die hun dienen als brug tussen Noord-Afrika en Europa.

Spanje kende evenals Rusland een andere breedte van spoorbaan dan de overige landen van Europa. Voor beide landen was het een poging om eventuele invasies beter het hoofd te kunnen bieden.

In de zomer van 1945 heeft Franco aan de Amerikanen laten weten, dat hij het noodzakelijk vond, over te gaan tot het gebruikelijke systeem, maar dat hem materialen en technici daartoe ontbraken. De spoorwegen zijn daarna voor veertig jaren in concessie gegeven aan Amerikanen. Amerikaanse maatschappijen hebben eveneens de hand gelegd op de elektriciteitsindustrie, op de telefoon, de telegraaf enz. De vroegere Duitse belangen nam Amerika voor het grootste deel over.

Ook Engeland, dat de Amerikaanse concurrentie met lede ogen dit terrein zag veroveren, is in actie gekomen. Het sloot handelsverdragen met Franco. Ondanks het feit dat de Spaanse arbeidersklasse hongert, verlaten als gevolg van de

contracten dagelijks landbouwproducten Spanje met bestemming Engeland, terwijl dit land daar tegenover industriële producten levert.

Zo ziet men, dat wat zich buiten de Veiligheidsraad om afspeelt veel belangrijker is dan wat daar binnen geschiedt.

In de Veiligheidsraad zien we hoogstens een reflex van het werkelijke gebeuren. De strijd gaat steeds voort en verdragen en compromissen zijn, als het er op aan komt, toch maar „vodjes papier” in die strijd om de wereldmacht.

Of Franco vallen zal of gehandhaafd zal blijven, is voor het imperialisme slechts een kwestie van doelmatigheid en in ieder geval zullen zowel Amerika als Engeland hun uiterste best doen, dat de Russische beer geen poot in de Spaanse pap zet.

We spraken over de eenvoudige man van de straat. Maar die eenvoudige man zal moeten leren door al de diplomatie heen te zien, die de kranten hem dag aan dag presenteren. Want tenslotte gaat het alles om de uitbuiting van zijn arbeidskracht, internationaal. En voorwaarde om die uitbuiting te beëindigen is toch het weten waar het om gaat.

De Javaan wordt mishandeld

De leiders van de „extremisten”, van de opstand der hongerigen en ellendigen, worden in Indonesië in de gevangenis geworpen. De verzetslieden worden „neergelegd”. De Nationalistische regering blijft even „rücksichtloos” op te treden tegen de arme bevolking, waarvoor zij beweerde te strijden, als de SS en de groenen deden in het bezette Nederland. En Nederlandse militairen helpen hierbij, wisselen de Britten af bij het neerknallen van de zich verzettende alven. Berichten over gruwelijke wredeheden kunnen niet allen worden verzwegen...

Kunnen wij de opstandige uitgebuitte niet helpen? Mitterdaad kunnen de kleine groepen van revolutionairen in dit land het niet. En het oproepen tot dit of dat is even zinloos als het zenden van protesten.

Wat wij kunnen doen is het nagaan en uitspreken, dat wat er onder het strijdbaarste deel van de arbeiders leeft. En er leeft inderdaad, zij het vaag nog, de gedachte dat de Indonesische „extremisten” onze kameraden zijn en dat hun nederlaag onze nederlaag wordt. Als deze gedachte helderder wordt, en het is onze speciale taak dit te bevorderen, dan kan zij voeren tot de daad, de daad van solidariteit, van eenheid met de, in het verre land, verdrukt en vertrapt.

Spanje tegen de koloniale veroveraars. Het Westerse proletariaat kan de Indonesische volkeren helpen, als het wil. Voorwaarde voor dit willen is het weten, het weten dat het lot van de uitgebuite koloniale volkeren, het lot is van alle werkers op de wereld.

De bourgeoisie doet haar uiterste best, om dit weten te voorkomen. Reeds Napoleon zei, dat een denkend, dus bewust, dus wetend soldaat, onbruikbaar voor hem was. En Franco, de ver-troeteling van het Anglo-Amerikaanse imperialisme, spreekt openlijk uit waarom hij het anal-phabeticisme in Spanje wil handhaven: arbeiders, die schrijven en lezen kunnen, worden gevaarlijk. De Spaanse arbeidersbeweging heeft, juist in de koloniale kwestie, getoond, welk een macht het weten is.

Het was in 1909, dus reeds 37 jaar geleden, in

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOUDESTRA
Voorl. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwingstraat 8''
Post giro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

Mei 1940 - Mei 1945

Nederland viert feest. Feest om de bevrijding van het Duitse nationaal-socialisme. Er was vijf jaar lang terreur over de arbeiders, intellectuelen, middenstanders, ambtenaren, over rijken en armen. Vijf jaar van verzet door de één meer, door de ander minder, maar door allen vooral tegen het einde van de oorlog.

Het Duitse kapitalisme was in de crisis van 1929 bankroet gegaan. Vier jaar lang heeft het naar wegen gezocht om zich daaruit te verlossen. Het heeft de arbeidersklasse, als eerste en gevaarlijkste vijand, neergeslagen. Het heeft het economisch leven proberen te herstellen door nieuwe afzetmarkten te vinden, nieuwe grondstofgebieden en goedkope arbeidskracht te veroveren. Het organiseerde zijn bedrijfsleven tot in de perfectie. Straf generaliseerde, concurreerde het op de wereldmarkt, — gelijk een oorlogswapen georganiseerd, hanteerde het 't economisch leven.

Met tienduizenden stroomden de militairen van het expansie zoekend Duits kapitalisme over de grenzen van Nederland. Zij bombardeerden Rotterdam en persten daardoor de capitulatie af. Verstrooid en in verwarring gebracht door de vlucht der Nederlandse regering, trok het leger huiswaarts, wachtend op de dingen die zouden komen.

De bourgeoisie in Nederland wachtte echter niet. Ze probeerde zaken te doen, ook met de nationaal-socialistische vijand. De ondernemers, die voordien de hand nog drukten van de Nederlandse generaals, bogen nu dienstwillig voor de nieuwe regeerders. De ambtenaren, vooral de hoge, deden alle moeite om in de gunst te komen. Alsof het een vanzelfsprekendheid betrof legden zij de boeken open. Slechts weinig waren er, die anders handelden.

Colijn, een der politieke grondleggers van het Nederlands moderne kapitalisme, publiceerde zijn berucht boekje: „Op de grens van twee werelden”. De Nederlandse Unie was het apparaat waarmee „Nederlandse socialist” van het slag Linthorst Homan e.d. zich voor de nazi's aanvaardbaar trachten te maken. Slechts weinigen waren er, zoals de Spartacisten,

die direct in de illegaliteit gingen, van te voren wetend, dat de Duitse regeermethoden ook hier zouden worden ingevoerd. De illegale C.P.N. wist in het begin niets anders te doen dan de „Nederlandse bevolking” op te roepen, met de bezetter samen te werken. Pas langzaam aan, geleerd uit de actie's der werkverschaffingsarbeiders, en op aandrang van haar eigen leden, ging zij de weg op van het illegale verzet. Maar toch niet voor dat Duitsland Rusland aanviel, en dan nog was het 'n nationaal getint verzet.

In het genoemde begin, was onder de druk der verslechtering der levensomstandigheden en door de dreigende uitzending van arbeiders naar Duitsland, reeds het eerste verzet der arbeiders geboren. En het was door het provocerend en gewelddadig optreden der W.A. bendes, de vooruitgeschoven handlangers der nazi's, dat de arbeiders de koppen bij elkaar staken, toen op een onmenselijke wijze het armste deel der Joodse bevolking werd geard en geterroriseerd. In een massale beweging, die oversloeg naar het belangrijke industrie-gebied van de Zaan en het Gooi, brak een staking uit, de eerste gedurende de oorlog in Nederland, waarmee de grondslag werd gelegd voor het burgerlijke verzet.

Slechts enkelingen hadden vóór Februari 1941 zich in pamfletten en periodieke pers tot de bevolking gewend en de arbeidersklasse gewaarschuwd. Slechts weinigen hadden de kracht tegen de stroom op te roeien, toen hoge ambtenaren en ondernemers zich verrijkten met het leegplunderen der welgevulde magazijnen. De Februari-staking echter, deed duidelijk uitkomen, dat van de arbeidende bevolking geen steun kon worden verwacht om samen te werken met de meest brute vertegenwoordigers van het kapitalisme. Deze staking heeft duidelijk aan het daglicht gebracht, dat de Duitse nationaal-socialisten voor geen andere keus meer stonden dan volledige inschakeling van het Nederlands bedrijfsleven en bestuur in de Duitse „Grossraumdwirtschaft”. Dit blijkt overduidelijk uit de maatregelen, die de Duitsers direct na de Februari-staking namen. De staking van 1941 heeft

datgene wat voor hen op de dagorde stond, slechts verhaast. Zij hadden een „goede” reden in te grijpen.

Dit was voor de in zelfstandigheid opgevoede Nederlandse bourgeoisie te veel. Langzaam, maar dan ook heel langzaam drong het tot haar door, dat ook een aanslag op haar was gedaan, en dat zij steun kon vinden bij de verzetsteun van de arbeiders.

Een nieuwe prikkel kreeg de illegale beweging weer door de massale staking van 1943. Het nationaal-socialisme had zware nederlagen in Rusland geleden. Meer mannen werden in Duitsland opgeroepen, en vrouwen en buitenlandse arbeidskrachten moesten de leeg gekomen plaatsen innemen. Om aan arbeiders te komen, besloot het Hitlerregime dat de Nederlandse militairen zich weer in krijgsgevangenschap moesten melden. In tegenstelling tot het in verhouding klein aantal Joden, waren bij deze maatregel honderdduizenden betrokken.

In een massale beweging, die in het Oosten ontstond en daar trouwens haar hoogtepunt had, verspreidde de staking zich over het gehele land. Men honderden werden de arbeiders en diegenen, die blij gaven van hun sympathie, neergeschoten. Met de scherpste terreur werd de staking gedwongen. Desondanks heeft zij het verzet nogmaals de stimulans gegeven, die een illegale terreurorganisatie nodig heeft. Namelijk, dat zij zich geruggesteund voelt door miljoenen mannen en vrouwen. Niet zoals in andere landen kon hier een verzetorganisatie zich terugtrekken in de bergen of over grenzen wegvluchten. Hier kon geen steun worden gevonden dan in de anonimiteit van de massa, die in het algemeen de basis vormde. Dit was ook de reden, dat het ondersteuningswerk aan Joodse en niet-Joodse onderduikers kon worden georganiseerd.

Hoe meer de legers der Geallieerden optrokken, des te meer moed kreeg de verzetbeweging. Wij bedoelen hier niet hen, die reeds lang vóór die tijd dapper vochten tegen de onderdrukking der nazi's,

UIT DE INHOUD.

Kroonstad.
Jeugdbeweging.
„Het begon op 10 Mei...”
Over de Partij (slot).
E.V.C.-meeting.

Esperanto Komunikio

Het eerste na-oorlogse nummer van „Klasbatalo” is thans verschenen. Getracht zal worden, de uitgave regelmatig voort te zetten. Veel hangt hier echter af van de hulp die wij ontvangen, vooral ook op financieel gebied. Want het innen van bijdragen uit het buitenland gaat vanzelfsprekend met grote moeilijkheden gepaard.

Wij roepen daarom allen, die de belangrijkheid van deze uitgave inzien op, deze daadwerkelijk te steunen. Men kan dit doen door vrijwillige bijdragen, of ook door orier zijn bekenden met „Klasbatalo” te werken. De prijs per nummer bedraagt 25 cents.

Bestellingen zijn te richten aan de administratie van „Spartacus” of aan J. G. Leeveveld, Prof. v. Reeslaan 4, Blaricum.

Zeelieden-staking

„De staking is te Rotterdam begonnen en is zich weldra gaan uitbreiden tot zelfs in België... Op dit ogenblik zijn ook velen van ons tot een staking over moeten gaan, in verband met het verhoor van soldaten en wapens, die ongetwijfeld tegen ons volk, dat in Indonesië voor zijn vrijheid opkomt, gebruikt zullen worden... Wie op dit ogenblik zich niet solidair verklaart met de stakende zeelieden, zal op tweemaal wijze beschouwd moeten worden als onderkruiper, daar hij enerzijds verraad pleegt jegens ons volk en anderzijds tegen de arbeidersklasse in het algemeen.”

uit een manifest van de Vereniging der Indonesische Zeelieden, (overgenomen uit „Indonesia” van 20 April).

Verbeteraars van Hitler

De Waarheid van 17 April meldt een staking op Walcheren. Socialisme en Democratie vieren hoogtij in ons land. De Waarheid schrijft:

„De directie (van de „Wederopbouw” op Walcheren) verklaarde: „Het Hitlerfascisme was voor jullie niet erg genoeg, de pen zal jullie nog sterker op de neus gezet moeten worden.”

ogen krijgt, daarbij al zo van streek raakt, dat hij niet heel scherp meer onderscheidt. Daarom zullen wij onze criticus dit misverstand ook maar niet al te kwalijk nemen. Wij vestigen er alleen de aandacht op, dat wij slechts zakelijk de algemene verantwoordelijkheid van Trotzky voor de onderdrukking van de opstand (die vanzelfsprekend niet anders dan een gewelddadige, dus bloeddige onderdrukking kon zijn) vaststelden.

Wanneer men deze algemene verantwoordelijkheid van Trotzky van de hand zou willen wijzen, dan is dit in strijd met het bovengenoemde citaat van Trotzky zelf. Maar ook het directe bevel tot onderdrukking van de opstand was afkomstig van Trotzky, zoals men b.v. kan nalezen in het boek „Staline”, geschreven door Souvarine, waaruit het gewraakte citaat afkomstig is. Trotzky was trouwens volkscommissaris van oorlog en bevelvoerend generaal van het Rode Leger. Wij menen, met deze opmerkingen te kunnen volstaan. In het volgende nummer zullen wij de betekenis van de opstand van Kroonstad nader bespreken.

het eigen initiatief en het zelfstandig optreden van de arbeiders verhindert. Dit optreden van de „Leninistische” partij is het precieze tegenwoord van dat van de anarchisten, die uit angst om ook maar iets aan de vrije ontplooiing van de mens tekort te doen, elke organisatorische band uit de weg trachten te gaan. De „Leninisten” offeren de revolutie aan de eenheid, zoals de anarchisten de eenheid offeren aan dat, wat zij als de wezenlijke inhoud van de revolutie beschouwen. Beide standpunten moeten tot een volkomen mislukking leiden.

Voor de werkelijke revolutie is geen andere weg mogelijk, dan het samenknopen van de beide eisen van revolutionaire machtsvorming en klasse-eenheid. Maar deze samenknoping kan niet van tevoren worden klaargemaakt. Want zij is slechts mogelijk, wanneer de strijdende arbeiders zich volkomen rekenschap geven van de taken waarvoor zij staan, wanneer zij zich een inzicht verwerven in de problemen, waarvoor zij worden gesteld. Zolang deze problemen zich echter nog niet in de praktijk hebben voorgedaan, kunnen zelfs geschoolde revolutionairen weinig meer bereiken dan het algemene karakter van deze problemen en van hun oplossingen aangeven, laat staan, dat zich bij de grote massa van de arbeiders een eensgezinde mening hierover zou kunnen vormen. Zo is het proces van de revolutionaire machtsvorming een zoeken en tasten, niet het volgen van een van tevoren afgebede weg.

Geen wonder, dat deze pogingen van de arbeiders tot zelfstandig optreden en eigen machtsvorming te komen, telkens weer halverwege afbreken en mislukken. Maar — wij zeggen het Rosa Luxemburg na — één zo'n mislukking is voor de bewustwording van de arbeiders belangrijker dan duizend schitterende tactische successen van een partijleiding. Want de ervaring uit de zelfstandig gevoerde actie is vlees en bloed van de arbeiders geworden, zij levert een blijvende bijdrage aan het revolutionaire bewustzijn, terwijl een door de partij behaalde „overwinning” niets leert over de doeleinden en de methoden van de massa-actie.

Maar de arbeidersklasse wordt telkens opnieuw tot de strijd gedwongen. Langzaam leren de arbeiders uit eigen kracht hun strijdorganisaties op te bouwen, leren zij, hoe zij hun eigen macht in het bedrijf moeten formeren en instandhouden, leren zij deze macht tussen de verschillende bedrijven te verbinden. Telkens weer komt de les, die de arbeiders moeten leren, daar op neer, dat zij alle te vervullen taken in eigen handen moeten houden en dat, wanneer bepaalde functies aan afzonderlijke personen of organisaties moeten worden overgedragen, deze direct vanuit de bedrijven moeten kunnen worden gecontroleerd en afgezet. Vanzelfsprekend veronderstelt een zodanig optreden een hoge graad van bewustzijn, een eenheid van denken bij de arbeiders, die geen van beide van tevoren aanwezig zijn, maar die zich pas in de strijd kunnen ontwikkelen.

Wat in deze strijd de taak kan zijn van bewuste

revolutionairen? Hun taak bestaat hierin, om overal en te allen tijde dit zelfstandig optreden van de arbeiders te propageren en te bevorderen. Het eenvoudigste is dit, waar de revolutionairen direct als strijdende arbeiders in het bedrijf staan. Hun taak als de aanvurende voorhoede is hier gemakkelijk te begrijpen. Deze taak bestaat niet alleen en zelfs niet in hoofdzaak in het oproepen van de arbeiders voor bepaalde acties. Veel belangrijker is nog het voortdurend de aandacht vestigen op de gevaren en moeilijkheden die de strijd bedreigen en het aanduiden van de wijze, waarop deze uit de weg kunnen worden geruimd. Niet alleen met de mond of met het geschrift zal deze propaganda worden gevoerd; even belangrijk is het voorgaan door de daad, wanneer deze tot het hart van de arbeiders spreekt. Het tot stilstand brengen van een machine, wanneer het gist in het bedrijf, het in staking gaan van de sirene, wanneer het bedrijf in staking gaat, het formeren van een stoottroep in tijden van revolutionaire hoogspanning; dit zijn allemaal daden, waarin een revolutionaire voorhoede het initiatief kan en in bepaalde gevallen zelfs moet nemen. Deze voorbeelden kunnen met tientallen andere worden vermeerderd.

Maar zoals de arbeiders van de verschillende bedrijven hun eenheid moeten vinden over de muren van het bedrijf heen, is dit ook voor de revolutionairen noodzakelijk. Hier, in deze georganiseerde eenheid tussen de verschillende bedrijven en ook buiten het bedrijf, ligt zelfs hun voorname kracht en betekenis. Want alleen door deze organisatie wordt het mogelijk, de strijd-ervaringen van verschillende delen van de arbeidersklasse aan elkaar te koppelen, lang vóórdat deze strijd de werkelijke klasse-eenheid tot stand heeft gebracht. Een dergelijk georganiseerde eenheid van revolutionairen kan zich met het volste recht een partij noemen, ook al zijn haar doelstellingen geheel anders, dan die van de oude partijen. Want de grondslag van haar organisatie is de eenheid van opvatting over de strijd van de arbeiders en de propaganda die ertoe moet bijdragen, dat deze denkbeelden door de arbeiders worden begrepen en overgenomen.

Zolang de strijd de arbeiders uit de verschillende bedrijven nog niet tot een werkelijke, strijdende eenheid heeft gemaakt, zal een dergelijke partij niet kunnen rekenen op een grote toeloop van leden of zelfs van sympathiserenden. Want haar propaganda van de zelfstandige machtsontplooiing van de arbeidersklasse kan pas dan tot een levend bestanddeel van het denken van deze klasse worden, wanneer zij in haar strijdende praktijk wordt verwezenlijkt. Maar een zekere revolutionaire kern van de klasse zal door deze propaganda worden gegrepen en geschoold. Op deze wijze zullen de revolutionairen in de bedrijven niet meer op zichzelf staan, maar gedragen zijn door de ervaringen, die voortvloeien uit de strijd van de gehele klasse. En wanneer de strijd van de arbeidersklasse zich breder gaat ontplooiën, zullen zij door hun denkbeelden en opvattingen het initiatief kunnen nemen voor de ontwikkeling van de nieuwe, zelfstandige strijdwijze.

VAN TROTZKISTISCHE ZIJDE

Wij ontvingen enkele opmerkingen naar aanleiding van ons artikel „1871 Parijs — Kroonstad 1921”. In het bijzonder verweet men ons in strijd te komen met de historische waarheid, waar wij schreven:

„Een deputatie werd naar Leningrad gezonden en gevangens genomen. Na een sommatie, die zonder antwoord bleef, gaf Trotzky bevel tot het bombarderen van hen, die hij vroeger „de trots van de revolutie” had genoemd.

Hiertegenover wordt het antwoord aangehaald, dat Trotzky „reeds in 1933 tegenover „soortgelijke praatjes” gaf:

„Ik heb deze kwestie nooit aangeroord. Niet omdat ik iets te verwijzen had, maar integendeel, juist omdat ik niets te zeggen had. De waarheid is, dat IK PERSOONLIJK NIET HET MINSTE AANDEEL HAD IN DE ONDERDRUKKING VAN DE OPSTAND IN KROONSTAD, NOCH IN DE MAATRE-

GELEN DIE OP DE ONDERDRUKKING VOLGDEN. In mijn ogen is dit feit van geen politieke betekenis. Ik was een lid van de regering. Ik beschouwde het bedwingen van de opstand als noodzakelijk en aanvaard daarom de volle verantwoordelijkheid voor het onderdrukken ervan. Slechts binnen deze grenzen heb ik tot nu toe op katek geantwoord. Maar als moralisten mij persoonlijk beginnen lastig te vallen, door mij er van te beschuldigen mij aan wreedheid te hebben te buiten gegaan, welke door de omstandigheden niet gerechtvaardigd werd, meen ik het recht te hebben te zeggen: „Mijne heren moralisten, ge liegt een beetje.”

Laten wij constateren dat wij nergens Trotzky van persoonlijke wreedheid hebben beschuldigd. Wij wensen dus niet te worden gerangschikt onder de liegende moralisten. Wij begrijpen natuurlijk heel goed, dat een persoonlijk vereerder van Trotzky, die het woord „Kroonstad” onder de